

MODERNA HRVATSKA SNAŽNIH TVRTKI, JAKOG GOSPODARSTVA, ZADOVOLJNIH ZAPOSLENIKA I VISOKOG STANDARDA

**Pozicije HUP-a za jačanje gospodarstva
od 2024. do 2028. godine**

HUP
Hrvatska udruga poslodavaca

Pozicije HUP-a za jačanje gospodarstva od 2024. do 2028. godine

Hrvatska udruga poslodavaca povodom 100 dana rada Vlade Republike Hrvatske objavljuje svoje ključne pozicije.

Pozicije se temelje na iskustvima naših članica u poslovanju na domaćem tržištu, HUP-ovim analizama i makroekonomskim projekcijama naših stručnjaka. Implementacija naših prijedloga osigurat će ubrzanje rasta BDP-a, doseganje standarda građana Europske unije, više plaće, veću stopu zaposlenosti, rast izvoza, ulaganja, inovacija i razvoj cijelog društva.

Na programima koje predstavljamo nastavljamo konstruktivnu suradnju s novom Vladom iz pozicije socijalnog partnera, čiji je cilj osigurati kvalitetno poslovno okruženje, viši standard građana i njegovati kulturu rada i poduzetništva. Hrvatska je spremna za promjene koje će je transformirati u zemlju kakvom je poduzetnici vide.

To je Hrvatska poduzetnika koji ulažu, dižu zaposlenost i primanja svojim zaposlenicima, razvijaju i implementiraju nove tehnologije i standarde, pune proračun te potiču promjene koje će osigurati blagostanje društva.

Hrvatska je to kvalitetnih i zadovoljnih radnika, jer je sigurno i dobro plaćeno radno mjesto jedina ispravna i održiva demografska politika.

To je tehnološki napredna Hrvatska u kojoj je gospodarstvo konkurentno i tehnološki ne zaostaje za drugim tranzicijskim gospodarstvima. To je Hrvatska u kojoj naši mladi ostaju živjeti i raditi te u koju stručni zaposlenici iz drugih zemalja dolaze i u njoj zasnivaju svoje obitelji.

POREZNA POLITIKA

Porezi u službi kulture rada

TRŽIŠTE RADA

Fleksibilno i otvoreno tržište rada

- Pravedno i jednako porezno opterećenje svih vrsta osobnih dohodaka, neovisno o izvoru dohotka (rad vs. renta).
- Porezno rasterećenje rada za 10 postotnih bodova, rasterećenje srednjih i viših plaća i primanja podizanjem praga primjene više porezne stope poreza na dohodak. Visokokvalificiranim zaposlenicima među kojima su liječnici, znanstvenici, inženjeri, IT-evci i drugi stručnjaci neto plaće bi znatno rasle uz zadržavanje iste cijene rada za poslodavca. Takvim se potezom olakšava ostanak radne snage na domaćem tržištu, tvrtke postaju konkurentnije na EU terenu i stvara se baza za povratak dijela iseljenih građana.
- Kontinuirano rezanje poreznog i parafiskalnog opterećenja poslovanja i rada za minimalno 500 milijuna eura, uz izbjegavanje uvođenja novih poreza.

- Zbog kroničnog nedostatka radne snage odgađaju se pojedine investicije u nizu sektora, a kasne i brojni projekti. Nužna je ciljana i pametna imigracijska strategija za deficitarna zanimanja te jačanje administrativnih kapaciteta zbog bržeg odobravanja dozvola za boravak i rad za kvalificirane strane radnike.
- Moderan Zakon o radu – Hrvatskoj je potreban novi Zakon o radu koji osigurava fleksibilnost, prilagodbu novim načinima rada, očekivanjima zaposlenika nove generacije – Zakon koji štiti radnika, a ne radno mjesto. Zakon se mora obraćati i novim generacijama koje ulaze na tržište rada.
- Ciljano privlačenje visokokvalificiranih radnika iz trećih zemalja na domaće tržište.

OBRAZOVNI SUSTAV

Obrazovanje kao partner gospodarstva

STRUKTURA HRVATSKOG GOSPODARSTVA

Transformacija od monokulture na kvalitetniju
strukturu ekonomije

Reforma sustava obrazovanja:

- Racionalizacija ukupnog broja zaposlenih u sustavu obrazovanja u cilju podizanja primanja, povećanja atraktivnosti nastavničkih profesija i povećanja efikasnosti sustava, a sukladno postignutim rezultatima;
- Ukidanje studijskih i srednjoškolskih programa za koje ne postoji interes studenata i učenika (osim onih koji su društveno nužni) te poticanje obrazovnih programa usmjerenih na STEM i područja koja stvaraju višu dodanu vrijednost u cilju usklađivanja obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada;
- Usklađivanje srednjoškolskih i studijskih programa s trenutačnim i budućim potrebama tržišta rada, s naglaskom na razvoju „vještina budućnosti“ – kreativnog, analitičkog i kritičkog mišljenja, rješavanja kompleksnih problema i odlučivanja (ponajprije u uvjetima rizika i nesigurnosti), aktivnog cjeloživotnog učenja, empatije te fleksibilnosti i agilnosti;
- Implementacija modernog sustava dualnog obrazovanja u srednjoškolsko i visoko obrazovanje.

Ciljano privlačenje stranih studenata u hrvatski obrazovni sustav kroz digitalizaciju procesa prijava i odobravanja viza, usklađenje cijene obveznog zdravstvenog osiguranja s onima u EU te ulaganje u promociju našeg obrazovanja u svijetu.

Unaprjeđenje učinkovitosti sustava osiguranja kvalitete na svim razinama te izgradnja učinkovitijih modela financiranja javnog obrazovanja - sustav subvencija/vouchera/individualnih računa za obrazovanje.

Ciljano poticanje razvoja i promjene strukture gospodarstva prema sektorima više dodane vrijednosti, a koji se oslanjaju na znanje, rad, STEM, inovacije, istraživanje i razvoj.

Horizontalno poticanje promjene strukture gospodarstva, ojačavanje proizvodnih i industrijskih sektora kroz fokus na ulaganje u istraživanje i razvoj (R&D) te usluge veće dodane vrijednosti, unutar svih postojećih sektora.

Fokus na razvoj sektora za budućnost:

- Informacije/komunikacijske tehnologije imaju potencijal rasta od 10-15% godišnje - globalno gledano dugoročno su najbrže rastući sektor u idućih 5-7 godina;
- Hrvatska do 2030. može postati energetska samodostatna zahvaljujući investicijama u OIE, ako odblokiramo i ubrzamo investicije u OIE;
- Poljoprivreda i proizvodnja hrane sektor su koji može značajno podići razinu samodostatnosti;
- Hrvatski turizam može privući značajne kvalitetne investicije - uz jaču izvjesnost regulative te zaustavljanje nekontroliranog rentijerstva.

POLJOPRIVREDA I PROIZVODNJA HRANE

Poljoprivredna proizvodnja za samodostatnost

ENERGETSKI SEKTOR

Energetika za sigurno poslovanje

 Hitna izmjena Zakona o poljoprivrednom zemljištu u smjeru davanja prava prvenstva postojećim koncesionarima. Podizanje razine samodostatnosti u proizvodnji hrane pitanje je nacionalne sigurnosti stoga je ključno osigurati nastavak poljoprivredne proizvodnje, poticati velike sustave proizvodnje hrane i osigurati okvir za investicije u proizvodnju.

 Spriječiti netransparentan rast administrativnih troškova poslovanja u poljoprivredi i redefinirati porezni tretman poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

 Povećati konkurentnost domaće proizvodnje u cilju povećanja razine samodostatnosti:

- dodjela poticaja na temelju proizvedenih količina poljoprivrednih proizvoda umjesto na temelju korištenih poljoprivrednih površina;
- poticanje ulaganja u prehrambenu industriju s fokusom na modernizaciju proizvodnog procesa i efikasnost proizvodnje.

 Cijena električne energije za tvrtke ne smije biti veća od cijene električne energije za kućanstva. U većini EU zemalja cijena električne energije za gospodarstvo niža je od cijene za kućanstva, što povećava konkurentnost njihovih gospodarstava, te otvaranje novih radnih mjesta i rast plaća. U isto vrijeme, našom aktualnom politikom cijena električne energije naše gospodarstvo gubi utrku u konkurentnosti.

 Donošenje regulatornog okvira i povezanih odluka i odobrenja mora se ubrzati. Neprihvatljivo je da se odobrenja za investicije čekaju po godinu dana. Hitno donijeti metodologiju za izračun naknade priključka na elektroenergetsku mrežu, koja bi odblokirala investicije u OIE vrijedne više od 1,5 milijarde eura.

 Tržište nafte se relativno stabiliziralo a mjere ograničavanja tržišnog natjecanja imaju smisla samo dok su ciljane i vremenski ograničene. Potrebna je žurna liberalizacija maloprodajnih cijena goriva, po uzoru na praksu nama susjednih zemalja.

MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO

Ključ rasta konkurentnosti i prosperiteta

SEKTOR GRADITELJSTVA

Revitalizacija domaćeg graditeljstva

 Ojačati fokus na male i srednje poduzetnike: kontinuirana i dosljedna primjena SME testa kod izrade zakona, nastavak administrativnog rasterećenja te primjena principa only once po kojem jednom dostavljen dokument javnom tijelu treba biti dostupan svim drugim tijelima.

 Povećati prag za ulazak u sustav PDV-a s 40.000 eura na 70.000 eura prihoda na godišnjoj razini, kao i omogućiti plaćanje PDV-a po realiziranim fakturama. Revizija sustava fiskalizacije napojnica kako bi bio operativno provediv te smanjiti PDV na usluge. Viša stopa poreza na dobit od 18 posto primjenjuje se na tvrtke s prihodima višima od 1 milijun eura godišnje čak i ako ti prihodi premaše taj iznos za 1 euro. Primjenjivati višu poreznu stopu samo na razliku, a ne na cijelu dobit. Smanjenje PDV-a na ugostiteljske usluge na 13 posto što je praksa i u drugim mediteranskim zemljama te primjena nulte stope poreza na reinvestiranu dobit.

 Unaprjeđenje vještina malih i srednjih poduzetnika ulaganjem u poduzetničko obrazovanje na primarnoj i sekundarnoj razini te brži pristup financijskim instrumentima za sve životne faze tvrtke.

 Suzbiti nelojalnu subvencioniranu konkurenciju izvođača radova iz trećih zemalja u javnoj nabavi radova te donijeti poseban zakon o nabavi građevinskih radova vrijednosti do visine EU pragova.

 Provedbenim aktima omogućiti priznavanje i isplatu razlika u cijeni radova nastalih zbog poremećaja na globalnim tržištima građevinskih materijala i proizvoda, te spriječiti nove gubitke u Sektoru graditeljstva. Izmjenama Ovršnog zakona propisati posebni oblik zadužnice kao instrument osiguranja činidbenih jamstva u kojem će se otkloniti rizici zlorabe (apstraktnost, prenosivost, rok valjanosti od 10 godina).

 Učinkovito kontrolirati isplatu plaća ugovorenih Kolektivnim ugovorom za graditeljstvo, omogućiti isplatu terenskog dodatka za rad na gradilištima u mjestu sjedišta tvrtke radniku čije je prebivalište udaljeno najmanje 30 km od sjedišta tvrtke, delimitirati visinu neoporezivog troška prehrane radnika na temelju vjerodostojne dokumentacije te omogućiti pravo stranih radnika na naknadu za odvojen život.

EU FONDOVI

EU sredstva kao poluga bržeg rasta

ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ (R&D)

Inovacije za brži rast

- Pravna zaštita prijavitelja i korisnika bespovratnih sredstava: U procesima pripreme, prijave i provedbe projekata sufinanciranih sredstvima EU fondova, korisnik (javni ili privatni) svoje obveze mora provesti u propisanim rokovima koristeći propisane metodologije. Ne postoji s druge strane nikakav pravni okvir koji bi korisniku jamčio pravnu sigurnost. Potrebna je žurna izrada Zakona o zaštiti prava prijavitelja i korisnika EU sredstava.
- Provedba investicija i reformi NPOO-a: Velik udio javnih ali i privatnih investicija provode se kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti. Obzirom da na provedbu velikih infrastrukturnih investicija utječu brojni vanjski čimbenici, u slučaju izmjena te prenamjene NPOO sredstava, inzistiramo da se dodatni resursi usmjere u rast i razvoj gospodarstva te stvaranje održivih radnih mjesta.
- Ubrzanje procesa: Nužna su nam značajna ubrzanja u svim procesima EU natječaja – brža priprema Poziva, evaluacija projekata te dodjela i ugovaranje. Na sredini smo novog financijskog razdoblja (21.–27.) s jako malim brojem do sada objavljenih natječaja što bi moglo ugroziti uspješnost ukupnog iskorištenja raspoloživih sredstava. Pozitivan primjer je vidljiv kod recentnog Poziva Jačanje strateških partnerstva za inovacije u procesu industrijske tranzicije koji je evaluiran u rekordnom roku što ukazuje da su ubrzanja moguća. Potrebno je jačati stručne kapacitete provedbenih tijela te pojednostaviti procese.

- Multiplicirati ulaganja u istraživanje i razvoj kako bismo dosegli prosjek OECD-a od 3% BDP-a, uz fokus na mala i srednje velika poduzeća, što je najbolja praksa u EU te kod više članica OECD-a.
- Ponovno implementirati institut poreznog rasterećenja reinvestirane dobiti te pojačati subvencije za istraživanje i razvoj sukladno EU praksama.
- Promijeniti metodologiju na 'IRI' pozivima koji trenutno potiču ulaganja u R&D javnih znanstvenih institucija, a ne sam industrijski razvoj. Ispravan i pravedan sustav bodovanja na ciljanim natjecajima treba favorizirati razvoj međunarodno-konkurentnih proizvoda i tehnoloških rješenja veće dodane vrijednosti.

DIGITALIZACIJA

Digitalna Hrvatska za 21. stoljeće

INVESTICIJE

Hrvatska kao investicijski atraktivna destinacija

 Osigurati širenje mreža vrlo velikog kapaciteta u RH kao preduvjeta za digitalizaciju javne uprave, gospodarstva i društva uz povećano korištenje obnovljivih izvora energije. Daljnji razvoj digitalne infrastrukture od osiguranja dodatnih sredstava za potpore za razvoj infrastrukture u bijelim područjima do olakšanja postupka gradnje (dozvole, prostorni planovi) i legalizacije postojeće infrastrukture kako bi se omogućile brownfield investicije.

 Povezati sve baze podataka državnih i javnih sustava u cilju učinkovitije i brže komunikacije svih dionika u gospodarstvu i društvu. Neprihvatljivo je da građani i poduzetnici moraju dokumente koji postoje u državnim bazama podataka dostavljati iz jedne u drugu državnu i javnu instituciju.

 Nastavno na kvalitetan sustav e-Građani brže razvijati digitalne sustave i rješenja usmjerena na komunikaciju poduzetnika – kako međusobno (B2B) tako i s državnim i javnim institucijama (B2G).

 Izmjenom Zakona o poticanju ulaganja Hrvatsku učiniti konkurentnom za privlačenje velikih investicija – snažno poticati velike investicije, osobito one iznad 100 milijuna eura, te povećati vrijeme korištenja poticaja i/ili ga definirati od početka prodaje proizvoda koji je rezultat investicije.

 Smanjiti ukupne regulatorne troškove kroz Akcijski plan rasterećenja koji treba uključiti i mjeru ukidanja 2 stara za 1 novi propis.

 Diplomaciju staviti u službu promocije domaćeg gospodarstva, otvaranja izvoznih tržišta, privlačenja investicija i promocije hrvatskih proizvoda i usluga. Aktivno promovirati Hrvatsku kao investicijsku destinaciju kroz mrežu partnerskih domaćih i inozemnih institucija s raširenim međunarodnim kontaktima. Mreža treba uključiti inozemne investitore i menadžere većih korporacija s iskustvom u Hrvatskoj, gospodarska interesna udruženja, konzultantske kuće koje se bave savjetovanjima u području poreza i preuzimanja i spajanja poduzeća (M&A), veće odvjetničke urede, međunarodne agencije koje se bave posredovanjem na tržištu rada i kapitala.

POSLOVNA KLIMA (EASE OF DOING BUSINESS)

Jednostavnije i brže poslovanje

PRAVOSUĐE

Reforma pravosudnih procesa za sigurno poslovanje

Naglašena DEREGULACIJA – snažno uklanjanje i ukidanje suvišnih propisa i zakona, uz jasnu procjenu učinka uvođenja svakog novog propisa – uvijek u direktnoj komunikaciji i savjetovanju s poduzetnicima.

Povećanje pragova javne nabave i izmjena Zakona o javnoj nabavi. Pragovi za provođenje jednostavnih postupaka nabave u Zakonu o javnoj nabavi iznose 26.540 EUR za robu/usluge tj. 66.360 EUR za radove) i nisu se mijenjali preko deset godina. Ujedno, bitno su niži u odnosu na pragove nabave na razini EU (koji se ažuriraju dvogodišnje). Predlaže se hitno povećanje na 50.000 EUR za robu/usluge tj. 100.000 EUR za radove. Osim navedenog, potrebna je hitna izmjena cijelog Zakona o javnoj nabavi u suradnji sa socijalnim partnerima.

Implementacija EU Direktive o poboljšanju rodne ravnoteže među direktorima uvrštenih trgovačkih društava, kroz Zakon o trgovačkim društvima i Zakon o trgovačkim društvima u državnom vlasništvu, kao važnog alata za povećanje broja žena na upravljačkim pozicijama u trgovačkim društvima u privatnom, ali i državnom vlasništvu. Država s pozicije vlasnika mora preuzeti ulogu lidera i implementirati politike za koje se zalaže u upravama i Nadzornim odborima društava u vlasništvu države.

Jačanje odgovornosti i transparentnosti svih sudionika u pravosuđu (sudaca, odvjetnika, države i jedinica lokalne uprave i samouprave kao stranaka) u cilju povećanja povjerenja javnosti u rad sustava:

- Ubrzanje sudskih postupaka i smanjenje broja neriješenih predmeta poboljšanjem organizacije rada sudova i ujednačavanjem sudske prakse za iste vrste sudskih postupaka, formiranje specijaliziranih odjela i/ili sudskih vijeća za rješavanje starih predmeta;
- Ustrajanje na procesnoj disciplini svih stranaka u postupku u okviru postojećeg zakonodavnog mehanizma, čime će se spriječiti zlouporaba procesnih ovlaštenja i ubrzati rješavanje sudskih predmeta;
- Promocija i poticanje alternativnih rješavanja sporova poput medijacije i arbitraže;
- Jačanje odgovornosti države i jedinica lokalne uprave i samouprave kao i tvrtki i institucija u njihovom vlasništvu u smislu izbjegavanja vođenja brojnih sudskih postupaka nastalih zbog neispunjavanja njihovih obaveza.

Kontinuirano obrazovanje sudaca, državnih odvjetnika u okviru rada Pravosudne akademije i osiguravanje materijalnih sredstava, kao i odvjetnika u okviru rada Hrvatske odvjetničke komore.

Digitalizacija i modernizacija pravosudnog sustava kroz nastavak implementacije naprednih digitalnih tehnologija (digitalni arhiv, vođenje rasprava putem videokonferencija), unaprjeđenje sustava eSpis, kao i javnog portala sudske prakse, a sve u namjeri povećanja otvorenosti i transparentnosti sudskog procesa.

Hrvatska udruga poslodavaca

Adresa: Radnička cesta 37a, 10 000 Zagreb

Centrala: +385 1 48 97 555

E-mail: hup@hup.hr

**MODERNA HRVATSKA SNAŽNIH TVRTKI, JAKOG
GOSPODARSTVA, ZADOVOLJNIH ZAPOSLENIKA I
VISOKOG STANDARDA!**

HUP
Hrvatska udruga poslodavaca